

ВОЙОВНИЧА БЛАКИТНА СИНИЦЯ

На початку кожного року Українське товариство охорони птахів обирає птаха року. Це – пташка, яка заслуговує на особливу увагу і охорону з боку людини.

У 2011 році птахом року обрали блакитну синицю. Вона полюбить гостювати на міських та сільських підвіконнях і балконах, особливо в зимовий період, коли багато снігу. У цей час блакитна синиця дуже компанійська, адже гуртом легше боронитися від хижаків. Головний ворог синички і всіх дрібних птахів – малий яструб.

Блакитна синиця – одна із найменших наших птахів. Її маса лише 9–12 г. Проте за характером птах дуже бойовий. Орнітологи – науковці, що вивчають пернатих, ловлять їх спеціальними сітками, щоб окільцювати. Вони розповідають: виплутуючи синицю з сітки, треба обережати пальці. Невеликим міцним дзьобом блакитна синиця завзято і боляче кусає „нападника”. Якщо пташка потрапляє в клітку навіть до вдвічі більших від неї птахів, горе її сусідам! Вона буде дзьобати і ганяти їх, доки господар не відсадить в іншу клітку.

Влітку блакитні синиці виводять потомство в дуплах, тому для життя обирають переважно ліси, сади або парки.

Андрій Бокотей

Народна мудрість

ПУСТИ СИНИЦЮ ХОЧ НА ПШЕНИЦЮ.

ЗРАНКУ КРИЧИТЬ СИНИЦЯ – НА МОРОЗ.

СИНИЦЯ ПИЩИТЬ – ЗИМУ ВІЩИТЬ.

Прислухайся до народної мудрості, і ти зрозумієш, чим можна підгодувати синичок узимку.

- А. Насінням з яблук та груш.
- Б. Шматочком несоленого сала.
- В. Сирим подрібненим насінням соняшника чи гарбуза.
- Г. Пшеницею.

УВАГА, СІЛЬ ДЛЯ ПТАХІВ – ОТРУТА!

Поясни приказки

Чи потрапляли ви у таку ситуацію, коли знадобилась би приказка:

СИНИЦЯ СЛАВИ НАРОБИЛА,
А МОРЯ НЕ ЗАПАЛИЛА,

СИНИЦЯ ШКОДУ РОБИТЬ,
А ЖУРАВЕЛЬ ВІДПОВІДАЄ?

ПОШТОЇЗ СКРИНЬКА „КОЛОСОЧКА”

Розглянь фото і впиши пропущені слова у відомій приказці.

КРАЩЕ _____ В РУКАХ,
НІЖ _____ У НЕБІ.

Як ти розумієш цю приказку? Чи погоджуєшся ти з нею? Поясни на прикладах і надішли свої роздуми на адресу:

e-mail: svitlana300@gmail.com

ЗАВДАННЯ РОЗУМНИКА

ЗНАЙДИ ПОДІБНІСТЬ ТА ВІДМІННІСТЬ У ЗАБАРВЛЕННІ ПТАШЕНЯТ І ДОРОСЛИХ ПТАХІВ

ПТАШЕНЯ БЛАКИТНОЇ СИНИЦІ

ДОРОСЛА ПТАШКА

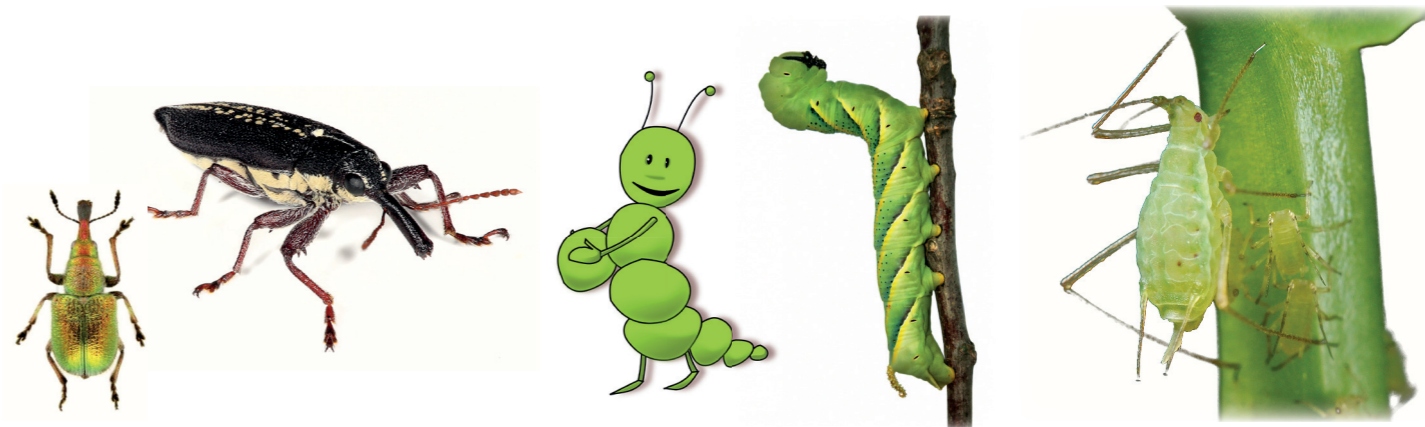
ДОВІДКА. Синиця блакитна (лат. *Parus caeruleus*). Верх тіла – зелений. „Шапочка”, хвіст і крила – блакитні. Низ – жовтий. „Щоки” і лоб – білі. Горло, облямівка щік і смужки на череві – чорні. Поширена по всій Україні.

ЧОМУЧНИК ЛАТОНЬКИ

ЧОМУ БЛАКИТНА СИНИЦЯ Є БАЖАНИМ ГОСТЕМ У САДАХ І НА ГОРОДАХ?

Синиця надзвичайно рідко вживає рослинну їжу. Дуже любить комах, серед них – багато шкідників лісу: довгоносики, попелиці, гусінь та інші. Влітку родина синичок споживає за день 130 довгих (3–4 сантиметри) гусениць, а за рік – знищує кілька десятків кілограмів комах. На добу синичка їсть 5–6 разів і з’їдає стільки комах, скільки важить сама.

Підпиши шкідників лісу, з якими воює синиця.

ЧОМУ СИНИЧКА НАЗИВАЄТЬСЯ СИНИЧКОЮ?

Підказка. Послухай, як вона співає:

ТВОРЧИЙ КОНКУРС

МОЯ УЛЮБЛЕНА РОСЛИНА

БАБУСИНІ КВІТИ

23 травня, на день народження моєї бабусі, завжди розквітають наші улюблені з нею квіти. Вони невибагливі, завжди різні, але водночас прекрасні. Вони – символ благополуччя. Їх колись могли висаджувати лише достойні люди, які працею досягли багатства і пошани. Ці квіти можна було купити тільки за золото, а тепер я легко можу подарувати ці світлолюбні красуні любій бабусі. Якщо їх плекати, вони будуть щорічно обдаровувати нас різнобарвним цвітом впродовж багатьох багатьох років. Це піонії. Саме ними пахнуть бабусині руки на її свято, бо всі вітають її цими квітами!

Влад Бець, учень 3-Б класу Павлівської СЗШ Львівської області

Ми теж вітаємо твою бабусю, Владе!

МОЯ КВІТКА – ТРОЯНДА

Ця квітка є королевою квітів. Вона дуже красива. Є троянди різних кольорів: білі, червоні, жовті, рожеві та навіть чорні.

Моя троянда незвичайна – росте у горщику на підвіконні. Вона дуже любить світло, тепло та воду. Не любить протягів, холоду. Росте троянда у мене вже третій рік. Зазвичай взимку вона знаходиться у зимовому сні. До кінця жовтня моя троянда знаходилась на вулиці, потім у галереї, де температура була не дуже високою і троянда мовби заснула. Коли я занесла її до кімнати, то вона прокинулася: з'явилися листочки та пізніше бутони. В грудні вона розквітла. Я дуже люблю свою троянду і піклуюся про неї.

Валерія Мошніна, учениця 4 класу Курилівського ліцею Куп'янського району Харківської області

СИМВОЛ ЩАСТЯ

У світі існує величезна кількість квіточок надзвичайної краси. Але серед усіх, однією з найулюбленіших для українців є соняшник, що своїми світло-жовтими пелюсточками нагадує нам сонечко і зігріває нас своїм теплом. Варто лише один раз подивитись на цей витвір природи, і відразу ж на обличчі з'являється щира посмішка. Тому я дуже люблю цю квіточку і сподіваюсь, що вона й надалі принесе мені щастя!

Софійка Орел, учениця 3 класу СЗШ № 2 м. Луцька

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка: Ярини Будковської.

Підписано до друку 04.04.14,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний орнітолог

(твоє ім'я та прізвище)

№15/2014
ТРАВЕНЬ

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

БЛАКИТНА СИНИЦЯ

ФОТО ПО ЛЮ В А Н Н Я

ГОДІВНИЧКА

Є в садочку годівничка,
Там обідає синичка.
Звуть її красиво – Цінька,
Вона пісеньку цвірінька.
Виніс її Андрійко сала.
Цвірінчить синичка: "Мало!
Жменьку зернят і пшонця.
Ой, смачна пожива ця!"

Вікторія Забава

Синиці голодом намлілись,
Така зима, така зима!..
Оце б у вирії полетіти,
Так батьківщини ж там нема.

Ліна Костенко

ПТАШЕНЯТА

П'ять синочків у синиці.
Хочуть вже літати синиці.
Підростіть, – їм каже мати,
треба дужчі крильця мати.

Володимир Плахотников

За температури 42 градуси згортається білок і людина помирає. А для птахів така температура тіла є нормальною. І потрібна вона для польоту! Адже, щоб літати, птахам треба мати багато енергії. Висока температура допомагає їм швидше перетворювати їжу на енергію. На жаль, запас її в тілі синичок дуже малий, і у великі морози пташки гинуть не від холоду, а від нестачі їжі.